

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av vissa lagar om utbildning

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 september 2009 en proposition med förslag till lagar om ändring av vissa lagar om utbildning (RP 122/2009 rd) till kulturutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- undervisningsråd Merja Leinonen, undervisningsministeriet
- skolråd Matti Lahtinen, Utbildningsstyrelsen
- generalsekreterare Heikki K. Lyytinen, Rådet för utbildningsutvärdering
- ordförande, professor Riitta Pyykkö, rådet för utvärdering av högskolorna
- specialmedarbetare Maisa Lovio, Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås ändringar i bestämmelserna om utbildningsutvärdering i lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen, lagen om yrkesutbildning, lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, lagen om fritt bildningsarbete och lagen om grundläggande konstundervisning. Ändringarna syftar till att förbättra förutsebarheten hos och samordningen i utvärderingarna av utbildningen. Dessutom är målet att precisera arbetsfördelningen mellan rådet för utbildningsutvärdering och Utbildningsstyrelsen i frå-

ga om utvärderingen av utbildning. Undervisningsministeriet ska utarbeta en utvärderingsplan för utvärdering av utbildning. Rådet för utbildningsutvärdering föreslås i fråga om extern utvärdering av utbildning arbeta som ett oberoende sakkunnigorgan i anslutning till undervisningsministeriet. Utbildningsstyrelsen utför uppföljningsutvärderingar av det nationella inlärningsresultatet. Utbildningsstyrelsens uppgifter ska inte omfatta andra utvärderingar.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2010.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Propositionen förtydligar

arbetsfördelningen mellan olika aktörer och klargör vem som sköter vad när det gäller uppföljning och utvärdering. Dessutom ökar förutsebarheten i utvärderingsarbetet, koordinering-

en och planeringen. Utskottet tillstyrker lagförslaget men med följande anmärkningar.

Bestämmelserna om utvärdering togs in i utbildningslagstiftningen i slutet av 1990-talet. Kulturutskottet poängterade då i sitt betänkande att det primära syftet med utbildningen är att eleverna lär sig och att utvärderingen avser att utveckla utbildningen för att den i högre utsträckning ska främja inläringen men också att målen för undervisningen och inläringen i respektive lagar ska nås. Utvärderingen har också en viktig samhällspolitisk funktion i och med att den bidrar till jämställdhet i det finska skolsystemet, poängterade utskottet (KuUB 3/1998 rd — RP 86/1997 rd).

Enligt propositionen har rådet för utbildningsutvärdering i uppgift att se till så att utomstående utvärderingar görs. Utskottet understryker att utvärderingsrådet är ett oavhängigt expertorgan som beslutar hur utvärderingen ska organiseras och resultaten hanteras. Enligt förslaget ska Utbildningsstyrelsen utföra uppföljningsutvärderingar av de nationella inlärningsresultaten inklusive analys av informationen. Däremot svarar det inte för någon annan del av utvärderingsverksamheten. Förslagen förtydligar utvärderingssystemet.

Den främsta konsekvensen av utvärderingen är att utbildningsanordnaren kan utveckla sin verksamhet och utbildning. För att detta ska lyckas är det av största vikt att utvärderingen

också innehåller respons om utvärderingsresultatet.

Utskottet uppmärksammar att den lokala utvärderingen har varit mest trögstartad och att det fortfarande finns brister i den. Utskottet vill understryka att den självvärdering som lokala utbildningsanordnare står för är en viktig del av utvärderingssystemet. Bestämmelserna om självvärdering kräver att utbildningsanordnarna fortgående och systematiskt evaluerar sin egen verksamhet. Evalueringen ger information som kan läggas till grund för åtgärder som förhöjer utbildningens nivå. Evalueringen ger de studerande och deras vårdnadshavare information om hur de mål som ställts på undervisningen har nåtts och utifrån detta kan de fatta beslut och göra val.

I propositionen sägs att Utbildningsstyrelsen ska utarbeta en utvärderingsplan för den externa utvärderingen och för uppföljningsutvärderingar av inlärningsresultatet. Utskottet finner det viktigt att utvärderingsplanerna också i framtiden utarbetas i samråd med utvärderingsexperten.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kulturutskottet

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 4 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Raija Vahasalo /saml
vordf. Tuomo Hänninen /cent
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Timo Heinonen /saml
Elsi Katainen /cent
Anneli Kiljunen /sd
Sanna Lauslahti /saml
Jukka Mäkelä /saml

Mikaela Nylander /sv
Lauri Oinonen /cent
Tuula Peltonen /sd
Tuomo Puumala /cent
Leena Rauhala /kd
Pauliina Viitamies /sd
ers. Ilkka Kantola /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.

RESERVATION

Motivering

I lagförslaget har arbetsfördelningen mellan utvärderingsrådet och Utbildningsstyrelsen inte preciserats tillräckligt. För att utvärderingsarbetet ska kunna betraktas som oavhängigt bör det skötas av det externa organ som inrättats för ändamålet, det vill säga av rådet för utbildningsutvärdering. På detta sätt kunde man undvika oklarheter i arbetsfördelningen och överlappande utvärderingar.

Rådet borde också delta i utarbetandet av utvärderingsplanerna, annars naggas dess oavhängighet i kanterna.

Rådet borde också ha i uppgift att direkt inför riksdagen analysera utvärderingsresponsen. Den internationella och nationella utvärderingen borde dessutom integreras så att de kompletterar varandra.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslagen godkänns med ändringar (Reservationens ändringsförslag).

1.**Lag****om ändring av 21 § i lagen om grundläggande utbildning**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om grundläggande utbildning (628/1998) 21 § 3 mom., sådant det lyder i lag 32/2003, som följer:

21 §

Utvärdering av utbildningen

— — — — —
För den externa utvärderingen finns i anslutning till undervisningsministeriet ett råd för utbildningsutvärdering som är ett oberoende sakkunnigorgan. (Utesl.). Undervisningsministeriet utarbetar i samråd med utvärderingsexperten en utvärderingsplan för den externa utvärderingen av utbildningen och för uppföljningsut-

värderingarna av inlärningsresultatet. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rådets uppgifter, sammansättning, organisation av verksamheten, beredningen och verkställandet av de ärenden som handläggs i rådet samt utvärderingsplanens innehåll.
— — — — —

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i KuUB)

2.

Lag**om ändring av 16 § i gymnasielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gymnasielagen av den 21 augusti 1998 (629/1998) 16 § 3 mom., sådant det lyder i lag 33/2003, som följer:

16 §

Utvärdering av utbildningen

— — — — —
För den externa utvärderingen finns i anslutning till undervisningsministeriet ett råd för utbildningsutvärdering som är ett oberoende sakkunnigorgan. (*Utesl.*) Undervisningsministeriet utarbetar *i samråd med utvärderingsexperter* en utvärderingsplan för den externa utvärderingen av utbildningen och för uppföljningsutvärde-

ringarna av inlärningsresultatet. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rådets uppgifter, sammansättning, organisering av verksamheten, beredningen och verkställandet av de ärenden som handläggs i rådet samt utvärderingsplanens innehåll.
— — — — —

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i KuUB)

3.

Lag**om ändring av 24 § i lagen om yrkesutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om yrkesutbildning (630/1998) 24 § 3 mom., sådant det lyder i lag 34/2003, som följer:

24 §

Utvärdering av utbildningen

— — — — —
För den externa utvärderingen finns i anslutning till undervisningsministeriet ett råd för utbildningsutvärdering som är ett oberoende sakkunnigorgan. (*Utesl.*) Undervisningsministeriet utarbetar *i samråd med utvärderingsexperter* en utvärderingsplan för den externa utvärderingen

av utbildningen och för uppföljningsutvärderingarna av inlärningsresultatet. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rådets uppgifter, sammansättning, organisering av verksamheten, beredningen och verkställandet av de ärenden som handläggs i rådet samt utvärderingsplanens innehåll.
— — — — —

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i KuUB)

4.

Lag

om ändring av 15 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) 15 § 3 mom., sådant det lyder i lag 35/2003, som följer:

15 §

Utvärdering av utbildningen

— — — — —
För den externa utvärderingen finns i anslutning till undervisningsministeriet ett råd för utbildningsutvärdering som är ett oberoende sakkunnigorgan. (*Utesl.*) Undervisningsministeriet utarbetar *i samråd med utvärderingsexperter* en utvärderingsplan för den externa utvärderingen av utbildningen och för uppföljningsutvärde-

ringarna av inlärningsresultatet. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rådets uppgifter, sammansättning, organisering av verksamheten, beredningen och verkställandet av de ärenden som handläggs i rådet samt utvärderingsplanens innehåll.
— — — — —

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i KuUB)

5.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om fritt bildningsarbete (632/1998) 7 § 3 mom., sådant det lyder i lag 36/2003, som följer:

7 §

Utvärdering

— — — — —
För den externa utvärderingen finns i anslutning till undervisningsministeriet ett råd för utbildningsutvärdering som är ett oberoende sak-

kunnigorgan. Undervisningsministeriet utarbetar *i samråd med utvärderingsexperter* en utvärderingsplan för extern utvärdering av utbildningen. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rådets uppgifter, sammansättning, organisering av verksamheten, beredningen och verkställandet av de ärenden som

handläggs i rådet samt utvärderingsplanens innehåll.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i KuUB)

6.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om grundläggande konstundervisning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om grundläggande konstundervisning (633/1998) 7 § 3 mom., sådant det lyder i lag 37/2003, som följer:

7 §

Utvärdering av utbildningen

För den externa utvärderingen finns i anslutning till undervisningsministeriet ett råd för utbildningsutvärdering som är ett oberoende sakkunnigorgan. Undervisningsministeriet utarbetar *i samråd med utvärderingsexperter* en utvärderingsplan för extern utvärdering av utbild-

ningen. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rådets uppgifter, sammansättning, organisering av verksamheten, beredningen och verkställandet av de ärenden som handläggs i rådet samt utvärderingsplanens innehåll.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i KuUB)

Helsingfors den 4 november 2009

Tuula Peltonen /sd
Ilkka Kantola /sd
Anneli Kiljunen /sd

Pauliina Viitamies /sd
Leena Rauhala /kd